

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Руслан Миколайович ЛЕЩИШИН,

заступник директора ТОВ «Платинумбуд»

<https://orcid.org/0000-0002-5058-4599>

Основними інструментами національного стратегічного управління є прогнозування та планування соціально-економічного розвитку, які становлять механізм стратегічного планування.

Проте система стратегічного планування в нашій державі ще не отримала правового забезпечення - законопроект «Про державне стратегічне планування» [1] станом на сьогодні прийнятий не був. Даний факт дає підстави стверджувати, що на інституціональному рівні відслідковується превалювання оперативного управління над стратегічним в Україні.

Будь-яка система зазнає переходу від попереднього стану хаосу та максимальної ентропії до стану жорсткої визначеності та нульової ентропії [2]. У 2014 році в країні був хаос і фактично було обмежено ефективний інструментарій стратегічного управління та планування, особливо з точки зору систем управління та систем виконання.

В Україні способом формування системи стратегічного планування є процес накопичення структурної інформації. Як зазначає С Куніч (*Kunisch, S. (2017)*) при розробці зв'язків між елементами, коли існує структурована інформація, що відповідає детермінації взаємозв'язку між елементами [3]. Раніше рівень структурної інформації був дуже низьким. Ефективний розвиток системи значною мірою залежить від співвідношення двох компонентів: якщо вона раніше передавала основну інформацію, вона передається в більш складну, хаотичну та дезінтегруючу систему.

Для того, щоб ефективно відігравати роль державного механізму управління економічними структурними перетвореннями через сучасну систему стратегічного планування в Україні:

- відсутність основоположного закону про інституційні механізми стратегічного планування;

- неефективність системи моніторингу та контролю на етапі виконання документів стратегічного плану;

- відсутній деталізований механізм реалізації документів стратегічного планування;

- відсутність ефективної системи дисциплінарних, цивільних та адміністративних стягнень за порушення нормативно – правових актів у сфері стратегічного планування.

Як головний механізм управління структурними перетвореннями в країні, система стратегічного планування України потребує методологічної основи в новому алгоритмі діяльності, який може підвищити ефективність управління

Правові та концептуальні положення Національного стратегічного плану базуються на основних взаємозв'язках та взаємозалежностях між на-

ціональною безпекою України та соціально-економічним розвитком. Забезпечення національної безпеки є ключовим напрямком національної політики, і його ефективність безпосередньо впливає на політичний, соціально-економічний, духовний та культурний розвиток суспільства. Динаміка розвитку держави визначає сценарій протидії базовим загрозам національної безпеки. Сьогодні для захисту національних інтересів України необхідно вдосконалити систему національної безпеки, що характеризується єдністю структури та функцій, яка базується на особливостях національного стратегічного планування та соціально-економічного розвитку.

Для забезпечення реалізації ефективної національної політики необхідними умовами для темпів та якості економічного розвитку є впровадження сучасних інструментів стратегічного планування в довгостроковій перспективі. Практика стратегічного планування в розвинених країнах показує, що це позитивна тенденція до вирішення національних соціально-економічних проблем.

Як відзначав Мінцберг Г. відсутність довгострокової, цілеспрямованої та скоординованої стратегії формування регіональних складових національної безпеки, що унеможлиблює формування єдиної національної політики у сфері національної безпеки на регіональному рівні [5; с.105].

Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність органів державної влади щодо здійснення відповідних повноважень, не повною мірою відображають усі сфери роботи цих установ та заходи, які вони вживають у сфері національної безпеки.

На думку О. Шевчук (*Oleksandr O. Bryhinets, Ivo Svoboda, Oksana R. Shevchuk, Yevgen V. Kotukh, Valentyna Yu. Radich (2020)*), у стратегічному плануванні відстежується стан переліку документів стратегічного планування, висвітлення та повнота цих документів у всіх сферах національної безпеки є надзвичайно важливими [8]. Як справедливо зауважує Маргінін Н. (*Mārginean N., (2001)*), тривале забуття про предмет прогнозування врешті-решт було замінено пошуком інтересу до нього, і хаос соціально-економічного процесу вимагав запровадження перспективних механізмів їх подолання [4, с.150].

Важливим для розвитку системи державного стратегічного планування стало ухвалення Указу Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020», який поклав початок ефективній реалізації нової соціальної, економічної, та правової політики України [6]. Так, у даному Указі вказується на Країна повинна підтримувати високий рівень національної безпеки та обороноздатності, включаючи економічну та продовольчу безпеку, безпеку населення та територію в надзвичайних ситуаціях природного та техногенного характеру, що створить сприятливі умови для вивільнення інноваційного потенціалу та динамічного розвитку бізнесу.

Тож із прийняттям проекту Закону України «Про державне стратегічне планування» про національне стратегічне планування буде закладено достатню правову базу для реалізації єдиної національної політики у сфері стратегічного планування. У той же час, для постійного вдосконалення законодавства у цій галузі та загальної системи та механізму стратегічного планування слід застосовувати новітні, орієнтовані на практику науково-

методологічні методи, що відповідають основним принципам стратегічної організації та функцій планування.

Список використаних джерел:

1. «Про державне стратегічне планування»: Проект Закону України від 03.11.2011 № 9407. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JF79B00A?an=3> (Дата звернення 7.10.2020)
2. Sicsú J. (2020) Keynes's state planning: from bolshevism to The General Theory European Journal of the History of Economic Thought (2020) Available at: <https://www.mendeley.com/catalogue/1db4faaa-ce87-3ae8-ba9d-1260d4ef6027/>
3. Kunisch, S. (2017). Time in strategic change research, *The Academy of Management Annals*, 11, 2: 1005–1064.
4. Mărginean N., (2001). Analiza comparativă a finanțării politicilor sociale din România, alte țări în tranziție și țările UE, în „Calitatea vieții”, Revistă de politici sociale, anul XII, nr.1-4, p.214
5. Мінцберг Г. Зліт та падіння стратегічного планування. К. : Вид-во Олексія Капусти. 2008. – 389 с.
6. «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України № 5/2015. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html> - See more at: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertnadumka/view/article/strategija-stalogo-rozvitku-ukrajina2020-shljakh-do-kr-1/#sthash.FaaUW21T.dpuf>. (Дата звернення 7.12.2020)
7. «Про схвалення Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери»: Розпорядження КМУ від 28 жовтня 2020 р. № 1353-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020-%D1%80#Text> (Дата звернення 7.12.2020)
8. Oleksandr O. Bryhinets, Ivo Svoboda, Oksana R. Shevchuk, Yevgen V. Kotukh, Valentyna Yu. Radich (2020). Public value management and new public governance as modern approaches to the development of public administration. *Revista San Gregorio. Special edition-2020*. Núm. 42 (2020) DOI: <http://dx.doi.org/10.36097/rsan.v1i42.1568>